

Borgå kyrkliga samfällighets utlåtande, delgeneralplaneutkast för de centrala stadsområdena i Borgå

GKR 27.10.2022 § 120

Beredning	Förvaltningsdirektör Sari Mankinen, tfn 0400 156 257 Fastighets- och anskaffningschef Krista Eloneva, tfn 040 4889 009 Chefen för begravningsväsendet Markku Blom, tfn 0400 494 694
Redogörelse	Stadsplaneringsavdelningen i Borgå har skickat Borgå kyrkliga samfällighet begäran om utlåtande om strukturmodeller som har uppgjorts till stöd för pågående uppgörande av delgeneralplanen för de centrala stadsområdena. Strukturmodellerna har utarbetats på basis av invånarnas egna planer och de är fyra: Uppblomstring av Kungsporten, Två stationer – en stad, Nya grannar och Expansion av stora mått. Strukturmodellerna och den konsekvensbedömning och den jämförelse som gjorts på basis av modellerna är till påseende på stadens webbplats 14.9.2022–31.10.2022 https://www.porvoo.fi/sv/boende-och-miljo/planlaggning/generalplan/ny-delgeneralplan-for-de-centrala-stadsomradena/ och på servicekontoret Kompassen. Brevet med begäran om utlåtande finns som bilaga till föredragningslistan. Borgå kyrkliga samfällighet har utfört intensivt planläggningssamarbete tillsammans med staden under senaste åren. Planläggningssamarbetsprojekt har uttryckligen gällt centrala stadsområden i Borgå; stationsområdet och området kring Näse gård. På båda områdena har den kyrkliga samfälligheten betydande jordegendomar. Delgeneralplanen som fastställs kommer att inverka på markanvändningsmöjligheter av dessa områden och naturligt på värdet av markområdena. Näsebackens begravningsplats ligger på ett centralt ställe när man pratar om centrala stadsområden i Borgå. Vid arbetet kring delgeneralplanen ska man också beakta de egenskaper som är väsentliga för användning av och verksamhet på begravningsplatsen även om utveckling av den som markområde inte ingår i delgeneralplanen. Utvärdering av strukturmodellerna för delgeneralplanen vid detta skede möjliggör utvärdering av strukturmodellerna och stadsutvecklingen i förhållande till församlingsverksamhet och utveckling av den. Församlingarnas utmaning under den pågående strategiperioden och i framtiden är den predikterade minskningen av medlemsantalet. Minskningen beror både på naturliga avgångar och på utträde ur kyrkan. För tillfället är situationen i Borgå församlingar ännu bra, nästan 70 % av borgåborna hör till antingen finska eller svenska församlingen. Båda har som mål i strategin att nå befolkning så att man upplever att tillhörighet i församlingen är nödvändigt och viktigt. I strategierna kommer också fram miljöarbete och kyrkans mål om kolneutralitet 2030 som båda församlingarnas gemensamma mål.

Utveckling av kyrkbacken (området kring Domkyrkan, området kring domprostgården) till centrum för verksamheten kommer också fram i båda församlingarnas strategier.

Utvärdering av strukturmodellerna

Uppblomstring av Kungsporten

Stadens tillväxt bort från centrum, men ändå med fokus på stadens västra område. Kungsporten ligger inte så långt borta från området på Kyrkbacken som skisseras som centrum för församlingsverksamhet. En helt ny stadsdel erbjuder möjligheter att testa nya tillvägagångssätt och verksamhetsmodeller inom församlingsverksamhet, speciellt med beaktande av att en ny stadsdel lockar yngre befolkning i arbetsför ålder och barnfamiljer.

Har den nya stadsdelen med en tågstation så stark dragningskraft att det gamla centrum / området i gamla stan tynar bort som stadsbornas egen centrum för verksamhet och området kring domkyrkan blir närmast en turistattraktion?

Värdet på den kyrkliga samfällighetens markområden ökar sannolikt. Färdsel till begravningsplatsen ändras inte betydligt i och med modellen eftersom bilförbindelser blir kvar och kollektivtrafiken utvecklas. Under säsongen kan komprimering av staden få området kring begravningsplatsen att stocka sig.

Två stationer – en stad

Lokaltågstationens läge i närheten av begravningsplatsen ökar betydligt värdet på församlingens markområden. Tillväxten koncentreras jämnare också till stadens centrum så att det verkar tryggt att Kyrkbacken förblir ett centrum för verksamhet och man behöver inte vara rädd för att den blir bara en turistattraktion.

Kollektivtrafikförbindelserna förbättras i närheten av begravningsplatsen och det underlättar rusningen som uppstår på området under säsongen även om komprimering av staden kan samtidigt försvåra fordonstrafik till området. Bättre kollektivtrafikförbindelser stöder också kyrkans miljömål för att man kan också vid utförandet av kyrkligt arbete bättre stöda sig på fungerande kollektivtrafik och ett bra nätverk för lätt trafik och man har inte behov för att använda egen bil.

Att befolkningen komprimeras till redan existerande stadsområden skapar förutsättningar för att utveckla åtkomligheten av församlingen på de redan existerande lägen så att man utvecklar dem samtidigt.

Nya grannar

Denna strukturmodell inverkar värdet på församlingens jordegendom antagligen också positivt. Utvecklingen syns inte så starkt på just dessa områden utan jämnare runt staden.

Samtidigt utvecklas kollektivtrafiken inte lika kraftigt utan bilkörning har fortfarande sin plats. Detta stöder inte lika kraftigt kyrkans miljömål som utvecklingen av kollektivtrafiken i modellen Två stationer – en stad.

Färdsel till begravningsplatsen förändras inte betydligt men trafikmängden kan bli värre om kollektivtrafikförbindelser inte betydligt ökas/förbättras eller om kollektivtrafiken förbättras endast i riktningen mot stationen.

Expansion av stora mått

Strukturmodellen sprider befolkningen till olika områden runt staden. Det blir svårare att nå församlingsmedlemmar fysiskt, ordnande av samlande verksamhet förutsätter att man antingen rör sig mot Kyrkbacken eller eventuellt nya utrymmen. Nya utrymmen stöder inte Kyrkbackens ställning som centrum för verksamheten.

Färdsel grundar sig fortfarande starkt på bilkörning som inte stöder kyrkans miljömål. Spridningen av befolkningen skapar utmaningar också för resursallokering av personalen eftersom resorna tar också lång tid när man ska träffa församlingsmedlemmar.

Värdet på församlingens markområden kan öka men ökningen kan vara skadligare än i andra modeller.

Man färdas till begravningsplatsen fortfarande med bil. Växande stad får området kring begravningsplatsen att stocka sig mer, speciellt under säsongen.

När de lyckas, stöder alla strukturmodeller befolkningstillväxten i staden och samtidigt positiv utveckling av medlemsantalet i församlingarna. Församlingarnas utmaning är att nå dessa nya invånare och strukturmodellerna betar sig på lite olika sätt när det gäller åtkomligheten. Kyrkbackens roll som centrum för verksamheten tar bättre stöd av modeller där det är enkelt att röra sig och befolkningen inte rymmer för långt.

Kyrkans miljömål tar bäst stöd av modeller där kollektivtrafikförbindelser förbättras betydligt och nätverket för lätt trafik förbättras. Då är det lättare för både anställda och de församlingsmedlemmar som är med på verksamheten att gynna mer ekologisk färdsel. Förbättring av kollektivtrafiken underlättar också att möta problem som gäller färdsel till begravningsplatsen när befolkningen i staden ökar.

I alla modeller ökar värdet på församlingarnas jordegendom, det är viktigt att fortsätta utvecklingsarbete mångsidigt med olika aktörer så att församlingarna kan utmäta potentialet.

Föredragande

Förvaltningsdirektören:

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet har bekantat sig med strukturmodellerna och utvärderat deras inverkan i förhållande till församlingarnas verksamhet och strategier. Gemensamma kyrkorådet lämnar ett utlåtande i enlighet med redogörelsen till Borgå stad om utvärdering av strukturmodellerna.

Beslut

Gemensamma kyrkorådet beslutade godkänna utlåtandet enligt redogörelsen, förutom sista stycket som det beslutade ta bort, och lämna ett korrigerat utlåtande om utvärdering av strukturmodellerna till Borgå stad.

GKR 12.02.2026 § 6
109/00.08.00/2022

Beredning

Förvaltnings- och ekonomidirektör, Timo Tulisalo, tfn 0400 156 257
Personalchef Paula Raitis, tfn 040 6844 088
Sakkunnig inom ekon.förvaltn. Eija Ala-Ranta, tfn 040 7361 135
Fastighets- och anskaffningschef Krista Jussila, tfn 040 4889 009

Redogörelse

Gemensamma kyrkorådet inlämnade vid sitt sammanträde 27.10.2022 § 120 ett godkänt utlåtande om Borgå stads strukturmodeller för delgeneralplanen för de centrala stadsområdena. Det fanns fyra strukturmodeller. Arbetet med delgeneralplanen har fortskridit och det målinriktade delgeneralplaneutkastet grundar sig på en kombination av två strukturmodeller (Två stationer – en stad och Nya grannar).

Borgå stad har inlämnat Borgå kyrkliga samfällighet en anbudsbegäran om delgeneralplaneutkastet

Delgeneralplaneutkastet, planbeskrivningen och övrigt planeringsmaterial finns på stadens nätsidor på adressen [Ny delgeneralplan för de centrala stadsområdena - Porvoo](#) och på Borgåinfo.

Brevet med anbudsbegäran finns som bilaga till föredragningslistan.

Materialet omfattar tre planutkast som skiljer sig främst med tanke på hur den planerade spårförbindelsen placeras. Spårförbindelsens placering påverkas ännu av Östbanan Ab:s pågående konsekvensbedömningar och övriga utredningar som nämns närmare i planbeskrivningen. Med undantag av läget av en eventuell spårförbindelse finns det inga skillnader mellan delgeneralplaneutkastet när det gäller den kyrkliga samfällighetens markanvändning eller byggnadsbestånd i centrum. Inverkningarna härstammar närmast från inverkningarna av hur befolkningstillväxten, miljöutvecklingen och trafiken utvecklas och riktas till församlingens verksamhet.

lakttagelser om delgeneralplaneutkastet:

Den kyrkliga samfälligheten tackar för den omfattande bedömningen av miljö- och naturkonsekvenser och för att grön- och rekreationsområden beaktas i en stad i utveckling.

En särskild anledning till bekymmer är fortfarande infartsleden till staden Västra Mannerheimleden – Parkgatan. Man ska också i fortsättningen fästa uppmärksamhet vid bedömning av förändringar i konsekvenser för trafikmängden, bullret och miljön på infartsleden. För närvarande verkar bedömningen innehålla många osäkerhetsfaktorer (bl.a. planbeskrivningen, s. 36, kap. 5.4 *Konsekvenser för region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomi samt trafiken*).

Planutkastet möjliggör att planläggningssamarbetet på området kring Näse gård fortsätter.

Den kyrkliga samfälligheten fäster uppmärksamhet vid att betydande områden i samfällighetens ägo har i delgeneralplaneutkastet markerats som område för närrekreation (VL). Dessa är jordegendomar i anslutning till stationsområdet och till området i Stadshagen (fastighet 638-455-1-44), där det på markområdet i samfällighetens ägo också har markerats skyddsgronområde (EV) och bullerområde från trafik (melu-1). Området kring den före detta asfaltanläggningen har markerats som lagerområde (TV) och Samariahemmets tomt för boende (AP-1).

Markområdena norr om motorvägen på Karijärvi (fastighet 638-455-1-44) fördelar sig till jord- och skogsbruksdominerat område med särskilt behov av att styra friluftslivet (MU) och till frilufts- och strövområden (VR-1). I närheten av Karijärvi har dessutom planerats ett område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald (luo-1). Vattenområdet har markerats som vattenområde där miljön bevaras (W/s). Karijärvi simstrand har markerats som officiell badplats (VV-3).

Jämfört med den gällande delgeneralplanen byts Samariahemmets område till rent bostadsändamål (P-1 -> AP-1), TV-området blir mindre, den största delen av Karijärvi området övergår från V (rekreationsområde) till frilufts- och strövområden (VR-1) och en badplats tilläggs till planen.

Borgå kyrkliga samfällighet vill lyfta fram att samfälligheten har förbundit sig till att bevara Karijärvi område som naturområde och det har beslutats att en del av områdena på fastighet 638-455-1-44 skydds frivilligt. Syftet med skyddet är att stöda bevarandet av naturvärden i östra grönbältet i Borgå.

Den verksamhet som församlingen ordnar på området fokuserar uttryckligen på frilufts-, ströv- och naturvärden och till den del stöder VR-1-område denna verksamhet.

Församlingens badplats är inte en allmän simstrand utan på stranden och i byggnaderna som ligger i närheten ordnas församlingens egen verksamhet som kan bli störd av markeringen till allmän simstrand. Församlingen eller en aktör som ordnar verksamhet vid stranden i varje enskilt fall kan inte ansvara för säkerheten av de besökare som inte hör till gruppen. Av den anledningen motsätter sig den kyrkliga samfälligheten att stranden vid gamla Karijärvi kursgård markeras som badplats (VV-3) i planen.

För området i Stadshagen kräver den kyrkliga samfälligheten att vidden av skyddsgronområdet (EV) granskas på nytt eftersom vi i praktiken förlorar vidareförädlingsmöjligheterna på hela området söder om motorvägen på fastigheten 638-455-1-44 med förslaget i delgeneralplaneutkastet.

Föredragande

Förvaltnings- och ekonomidirektören:

Beslutsförslag

Gemensamma kyrkorådet har bekantat sig med delgeneralplaneutkastet och materialen och bedömt inverkningarna av dem i förhållande till församlingarnas verksamhet och strategier. Gemensamma kyrkorådet inlämnar Borgå stad ett utlåtande om delgeneralplaneutkastet för de centrala stadsområdena med iakttagelser i enlighet med redogörelsen.

Denna paragraf justeras omedelbart.

Behandling av ärendet

Ärendet diskuterades livligt, speciellt ur naturvärdens synvinkel.

Dessutom kom man enhälligt fram till att utlåtandet om stranden vid gamla Karijärvi kursgård preciseras på följande sätt:

Församlingens badplats är inte en allmän, obebyggd simstrand utan på stranden och i byggnaderna som ligger i närheten ordnas församlingens egen verksamhet, så markeringen till allmän simstrand stör dess användningsändamål. På sommarperioden ordnas det i Karijärvi församlingens verksamhet varje kväll, ofta också dagtid; särskilt under veckosluten.

Församlingen eller en aktör som ordnar verksamhet vid stranden i varje enskilt fall kan inte ansvara för säkerheten av de besökare som inte hör till gruppen. De utomstående stör dessutom verksamheten av de olika grupper som samlas. Av den anledningen motsätter sig den kyrkliga samfälligheten att stranden vid gamla Karijärvi kursgård markeras som badplats (VV-3) i planen.

Beslut

Beslutsförslaget godkändes.

Denna paragraf justerades omedelbart.